

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 6. De effectibus Confirmationis, ac dispositionibus requisitis ad
eorum consecutionem,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

seu perfectionem hominis Christiani: vel ut quis simpliciter Christianus dici possit: intelligendum est de plenitudine abundantia; qua quis non modo Christi miles est, & verus Christianus: sed etiam Christianus ad pugnam abundanter roboratus: non vero de plenitudine sufficientia, seu necessarium ad constituendum aliquem sufficienter in esse hominis Christiani: quia per baptismum talis plenitudo habetur.

26.

Neque est quod quis obiiciat, sacramenti huius institutionem esse à Christo, non enim aliquid est in præcepto positum eo ipso quod institutum sit à Christo, ut patet de lavatione pedum & de consiliis Evangelicis. Nec itè est quod quis obiiciat eiusdem sacramenti finem: perseverantiam, inquam, in fide, & obsequio Christi: Nam etsi id ipsum sacramentum sit ad talem finem valde utile, non est tamen necessarium: cum sint alia media ad illum consequendum: ut oratio, & aliorum bonorum operum exercitium. Nec demum est quod obiiciat quis communem Ecclesie usum: non enim solent communiter fideles ad hoc sacramentum suscipiendum induci, tanquam obligati necessitate imposta: sed tanquam invitati ad id quod est ipsius valde bonum & utile. Unde nullis censuris adstringi solent, neque vrgeri aliis mediis indicantibus necessitate imposta. Nec etiam procuratur, ut in articulo mortis constituti illud suscipiant, si nondum susceperint: quod fieri omnino deberet si de suscipiendo datum esset præceptum diuinum. Ipsum enim saltem pro eo tempore obligaret, idque sub mortali, quandoquidem effectus de re graui. Nec item esse datum præceptum mere Ecclesiasticum, ex eo patet; quod Ecclesia in materia sacramentorum, non solet usum præcipere quoad eius substantiam, sed solum determinare tempus in quo is exercendus sit. In usu autem huius sacramenti, nullum tempus determinauit.

27.

Ex his (quandoquidem peccatum non est sine præcepti transgressione) consequens est, quod D. Thomas satis aperte indicat *quest. 72. art. 8. ad 4.* & citatis pluribus aliis habet loco citato Suarez: non esse de se peccatum mortale, sacramentum istud ex negligentia aut verecundia, secluso contemptu, omittente, etiam toto vitæ tempore. Ex accidenti autem, *addit idem*, tum veniale tum mortale peccatum esse potest. Veniale quidem eo nomine, quod talis omisio censetur irrationabilis quædam prodigalitas spiritualis, & quædam temeritas in adeundo certamine fidei sine tali adiumento. Mortale vero ratione contemptus, si quis pro nihilo ducat hoc sacramentum, aut effectum illius, aut vile vel puerile existimet se illi subiicere. Item ratione scandali, si quis ita se gerat publice, ut aliis exhibeat speciem contemptus. Ac demum ratione conscientie, si quis persuaderet sibi, se non posse sine hoc medio, tenationem contra fidem vincere, aut se in mortali periculo esse, ne in tormentis superetur destitutus tali auxilio, illudque negligat nihilominus.

CAPVT VI.

De effectibus Confirmationis, ac dispositionibus requisitis ad eorum consecutionem.

SVMMARIVM.

- 28 Effectus confirmationis, specialis gratia sacramentalis & character.
- 29 De modo quo in hoc sacramento per se, & ex ipsius institutione datur gratia.
- 30 De modo quo datur ex accidenti.
- 31 In susceptione eiusdem sacramenti auxilium Spiritus sancti, quo modo datur.
- 32 De charact. re: quod non possit iterari in eodem homine, si que iterare tenet, quis, nisi, faciat grauius peccet, non tamen fiat irregularis.
- 33 Dispositiones ad eorum effectuum productionem requisitæ.
- 34 Ignorantis peccatis non sufficit sine penitentia: quam nec sufficit, ut contritionem esse, nisi bona fide existimet contritio.
- 35 Is qui existimat se non esse contritum, debet consistere ante susceptionem huius sacramenti. Et quod dist. actio cõsistens in eadem susceptione, non impedit de se illius effectum.

28. DVBLEX est effectus sacramenti Confirmationis: v. n. conferre aliquam gratiam sanctificantem, vltra quam conferat baptismus: nam est vere & proprie sacramentum, ex Concil. Trid. sess. 7. can. 1. De Confirm. ipsumque à baptismo distinctum, iuxta can. 1. & 3. De sacram. in genere eadem sess. Quare conferat gratiam ex sequenti can. 6. eamque distinctam ab illa quam baptismus conferat: prout satis indicatur verbis illis in cap. Spiritus sanctus, De consecr. dist. 5. In baptismo regeneramur ad vitam, post baptismum confirmamur ad pugnam. In baptismo abluimur, post baptismum roboramur. Accedit ratio quia oportet vnum quodque speciale sacramentum ad proprium finem ordinari, & specialem gratiam tali fini accommodatam conferre, qualis est quoad hoc sacramentum, specialis Spiritus sancti protectio, & auxilium ad veram fidem constanter tenendam, & profitendam. Alter effectus est character, hoc est, spirituale quoddam & indelebile signum, quod susceptione confirmationis in anima imprimi definitur à Concilio Florent. in Instruct. Armenorum, & in Concil. Trid. sess. 7. De sacram. in genere can. 9. De his suo more late Suarez, *disput. 34.*

29. Sed sufficit de priore notare ex sententia D. Tho. 3. *part. quest. 72. art. 7. ad 2.* in hoc sacramento per se, & ex ipsius institutione, non dari gratiam, nisi secundum augmentum. Ratio est, quam habet Suarez *sect. 2. dist. 2.* quod sola ea sacramenta ex sua institutione conferant primam gratiam, quæ instituitur ad peccata remittenda: quandoquidem peccatum mortale siue gratia non excluditur ab anima, neque ipsum potest cum illa in hac manere, taliaque sacramenta tantum sunt duo, quæ sacramenta mortuo: v. n. ea de causa dicuntur, nempe baptismus, qui solus ex sacramentis instituitur ad remissionem peccati originalis, & actualium ante ipsum commissorum; atque penitentia, quæ est solum sacramentum de se institutum ad tollenda peccata mortalia post baptismum commissa, ut patet ex doctrina quæ de ea datur à Concil. Trid. sess. 14. præsertim cap. 1. & can. 1. & 2. Quæ cum ita sit, relinquatur, confirmationem ex sua institutione, tanquam vnum ex sacramentis viuorum, conferre tantummodo gratiæ augmentum, non autè primam gratiam; quæ scilicet ex iniusto iusto, tanquam ex mortuo viuus efficiatur.

30. Per accidens tamen fieri potest, ut talem quodque gratiam conferat: nempe, *ut D. Thom. loco cit. addit*, quando alicuiam susipienti, aliquod peccatum mortale quo maculatur, non venit in mentem, ut de eo doleat; vel si in mentem veniat, de eoque doleat, non tamen per contritionem perfectam, sed solum per attritionem. Tunc enim sacramentum supplet defectum illum, nisi in consideratione ea inexcusabilis esset, aut in suscipiente vigeret adhuc aliquis affectus peccati mortalis, excludens firmum propositum non peccandi de cætero. De eodem affectu dubium moueri solet, an eiusmodi gratia sit maior ea, quæ datur per baptismum. Cuius tractationem tanquam speculationis scholasticæ relinquemus videndam satis plenam apud Suarezium in eadem *sect. 2.*

31. Non est vero tacendum quod idem ibid. in fine monet: effectum auxilii Spiritus sancti, ipsa Confirmationis collatione dari in sua radice: tanquam iure accepto ad illud: re ipsa autem temporibus opportunis, iuxta diuinæ sapientiæ dispositionem, dari consentaneum fini istius sacramenti, hoc est corroborationi ad fidem veram tenendam ac profitendam. Tuncque ut infallibiliter detur, necessarium esse non apponere obicem peccati mortalis: sicut & id ipsum necessarium fuit in sacramenti susceptione, gratia daretur.

32. De posteriore effectu disputari solet, An talis character sit qualitas noua distincta re ipsa à characterè baptismali, vel solum illius quidam modus & perfectio. Sed neque in eo, ut speculationis quodque scholasticæ, necesse est non immorari. Videri potest Suarez. in *disput. 34. sect. 1.* Sufficere notasse, cum eo ipso effectu coniunctum esse, ut hoc sacramentum nequeat in eodem homine iterari: id quod certum est de fide ex Concilio Floren. in instruct. Armenorum versu hæc omnia: & ex Concil. Trid. sess. 7. De sacramentis in genere can. 9. Atque si quis tentet idem sacramentum eidem homini iterato ministrare, nihil faciet, graueque sacrilegii peccatum committet. Per quod an irregularitatem

ritatem incurrat difficultas est: cuius partem negantem sequitur Suarez in *disput. 38. sect. 2.* multique alij quos Georgius Sayrus refert in *tom. 1. Theauri casuum conscientie lib. 7. cap. 8. dub. 8.* Ratio vero est: quia irregularitas non est ponenda, nisi sit in iure expressa, ex cap. Is qui, De sentent. ex com. in 6. Nec vllibi in iure habetur expressum, irregulares fieri iterantes hoc sacramentum.

RELIQVA PARS CAPITIS.

De dispositionibus quas prædictorum effectuum productio requirit in suscipiente Confirmationem.

AD productionem characteris non requiritur alia dispositio, quam quæ ad validitatem ipsius Confirmationis: nempe vt hanc suscipiens iam baptizatus sit; & vt eam suscipiendi intentionem habeat debitam; de qua iudicandum est perinde; ac de ea quam ad baptismi validitatem requiritur diximus sub finem præcedentis libri. Ad productionem vero gratiæ, præter duo illa, pœnitentia requiritur in eo qui post baptismum fuerit in peccatum mortale lapsus: quam esse contritionem perfectam, seu talem qua dininæ gratiæ restituamur: ideo necessarium non est, quia nemo potest alioqui tuta conscientia ad hoc sacramentum accedere: cum nemo scire possit: n perfectè contritus sit, sicut nec an amore vel odio dignus sit ex c. 9. Ecclesiasticis. Hancque esse D. Thomæ sententiam patet per ea quæ ex ipso retulimus in præced. nu. 30. & ita notat Suarez, in *citata sect. 2.*

Vbi quoque monet solam ignorantiam proprii peccati actualis etiam iniuincibilem, non sufficere ad illius remissionem per susceptionem sacramenti, sine aliqua saltem attritione, tanquam pœnitentia. Quam ad remissionem peccatorum actualium necessariam esse patet per illum Domini nostri Lucæ 13. Nisi pœnitentiam habueritis omnes peribitis. Notat autem eum Soto in 4. *distinct. 7. quest. vnica art. 7.* Gregorius à Valent. *disput. quinta, quæst. 1. puncto 4.* & Suarez, *admittit* attritionem, quæ ad propositum effectum sufficiat, talem esse debere, vt homini sacramentum hoc suscipienti contritio esse videatur: quia cum ex natura & institutione eiusdem sacramenti, prima gratia (ad cuius augmentum per se institutum est) ipsum præcedat: requiritur minimum vt accedens ad id ipsum suscipiendum, arbitretur probabiliter se iam recuperasse gratiam per veram contritionem.

Vnde (vt idem à Valentia ex eod. Soto in seq. art. 8. addit) quamuis ad legitime suscipiendum hoc sacramentum non sit necessarium præmitti ei confessionem (sicut nec ieiunium, etiam si vt de. eat iuxta cap. Vi ieiunij De consecr. dist. 5.) tamen cum quis se nouerit solummodo attritum, debeat confiteri: vt vi sacramenti pœnitentiæ existimare probabiliter possit esse effectum contritum; quia talem indispotionem suam cognoscens, non potest ad hoc sacramentum licite accedere: quemad. congruenter antedicti Suarez docet *disput. 34. sect. 2. paulo post medium.* Addit ibidem consequenter Gregorius à Valen. contra Caiet. non esse necessarium ad gratiam per hoc sacramentum acquirendam, sicut nec per alia sacramenta, vt mens hominis in ipsa susceptione actu moueatur erga Deum: satis enim esse, vt eiusmodi motus vel tunc sit vel antea fuerit, etiam si in vsu sacramenti ob humanam fragilitatem mens distrahat: Dei scilicet bonitate commiserente eidem fragilitati: iuxta illud Psalmi 102. Quomodo miseretur pater filiorum, miserus est Dominus timentibus se: quoniam ipse cognouit figmentum nostrum.

TRACTATUS POSTERIOR.

De sacramentis Pœnitentiæ & Extreme vñctionis.

At patet tractatio de Pœnitentiæ sacramento, estque instituti nostri peculiariter propria: quam Theologi

scholastici instituunt cum Magistro in 4. dist. 14. & aliquot sequentibus: ac cum D. Thoma 3. par. à quæst. 84. Itemque Canonistæ ad septem distinctiones de Pœnitentia: & ad titulum De Pœnitentiis & remissionibus, atque alij multi quorum non paucos tam antiquiores quam recentiores Henriquez refert in *tom. 1. Theologiæ moralis in initio lib. 4.* qui est primus de pœnitentia. Ad ea autem quæ in prima & secunda parte dicta sunt: restant pauca tantum addenda, de sacramenti pœnitentiæ nomine & definitione, institutione & necessitate. Nam de illius materia, quæ posita est in tribus actibus Pœnitentiis illud suscipientis: contritione, inquam, confessione & satisfactione, iam dictum est sufficienter in præced. lib. 5. 6. & 7. & de illius forma, quæ est sacramentalis absolutio, in sequenti lib. 8. & de ministro, qui est Confessarius legitimus, in tribus primis libris, ac de suscipiente, qui est Pœnitens, in sequenti libro 4. De dispositionibus ad talem susceptionem dignam ac validam requisitis, ac de obligatione suscipiendi dictum est in iisdem libris prout occasio se obtulit, permixtum alijs. Quæ pertinent ad effectus eiusdem sacramenti (qui sunt remissionis peccatorum, & recuperationis virtutum & meritorum, per peccatum mortale, amissionum) tanquam propria scholasticæ speculationis, relinquemus sciendi cupidis videnda familiariter simul & copiose tractata apud Greg. à Valent. *to. 4. disput. 7. quæst. & tribus sequentibus.*

Quod attinet ad Extremam vñctionem: de ea tractantes varios auctores Henriquez refert in præcedenti lib. 3. ante cap. 7. Quibus accesserunt Greg. à Valen. in sequenti *disput. 8.* & Suarez *tom. 4. disput. 39.* & quinque sequentibus. Dicemus autem primo de illius nomine, definitione, institutione, & vñtare. Secundo, de illius materia & forma. Tertio, de illius effectu ac de ministro. Quarto, de recipiendis eam: & quinto, de obligationibus circa vsu eiusdem.

CAPVT VII.

De nomine, definitione, institutione, & necessitate sacramenti Pœnitentiæ.

SVM MARI VM.

- 36 Ratio nominis Sacramenti pœnitentiæ.
- 37 Definitio Sacramenti pœnitentiæ.
- 38 Quod pœnitentia sit sacramentum à baptismo distinctum.
- 39 Institutio Sacramenti pœnitentiæ à Christo.
- 40 Sacramentum Pœnitentiæ est simpliciter necessarium ad remissionem peccatorum.
- 41 Obiectio in contrarium cum solutione.
- 42 Cum ob inopiam Confessarij suscipi non potest re ipsa, illius votum, etiam tantum implicatum in vera contritione inclusum, sufficere potest ad eandem remissionem.

DE nomine Pœnitentiæ Nauarrus in *Enchir. prælud. 10.* & in præludij ad *distinct. de Pœnitentia num. 3.* & pluribusque Bellarm. *romo 2. Controuer. in lib. 1. De pœnitentia cap. 7.* & Suarez *tom. 4. disput. 1. sect. 1.* cum quo satis nobis est notare, Theologico more pœnitentiam dici dolorem de peccato commisso: congruenter sane etymologiæ nominis: Dicitur enim pœnitentia quasi pœnæ tenentia: iuxta illud D. Augustini, *relatum in capite Pœnitentia 2.* De pœnitentia *distinct. 3.* Pœnitere est pœnam tenere. Porro pœnæ est, dolorem inferre: quod cum sit in inuito, vt quando pœna infligitur nolenti, ipsum non pertinet ad pœnitentiam, sed ad puram vindictam. Pertinet autem cum id ipsum sit in voluntario: iuxta illud quod ex D. Aug. & Isidoro habet Suarez loco cit. pœnitentiam esse pœnam, quæ aliquis in se punit quod peccando commisit; vt sicut voluntarie peccauit, ita voluntarie se affligat. Vnde intelligitur pœnitentiam importare quoque culpæ retractationem, doloremve de peccato: atque adeo eam effectum moraliter bonum: (liquidem non esset alioqui culpæ retractatio) & per consequens effectum virtutis: quæ quidem ipsius quoque nomine appellatur Pœnitentia, seu virtus pœnitentiæ. Quoniam vero eadem retractatio, seu dolor de peccatis, pars est huius sacramenti, cæterarum funda-